TØNDER KOMMUNE

Plan, Land- og Byudvikling

Tlf. +45 74 92 92 13
E-mail ligkn@toender.dk

Sagsnr.:
01.05.02-P25-26-26

25. november 2026

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til opførelse af et sommerhus, en sauna med redskabsrum samt etablere/nedgrave en faskine beliggende Brandvejen 26, 6520 Toftlund

Afgørelse

Tønder Kommune meddeler hermed dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til, som ansøgt, at opføre et sommerhus, en sauna med et redskabsrum samt etablere/nedgrave faskine på matr. nr. 979o Arrild Ejerlav, Arild, beliggende på Brandvejen 26, 6520 Toftlund.

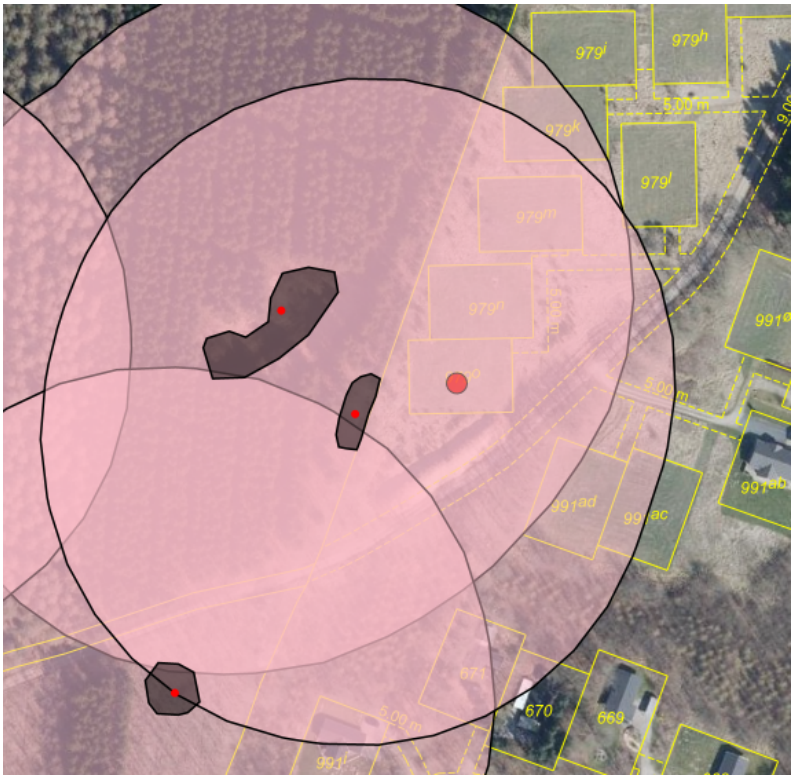
Der ønskes opført et sommerhus på 112 m^2, en sauna med et redskabsrum på 12 m^2 og etablere/nedgrave en faskine.

Sommerhuset får en maks. højde på ca. 4,4 m over terræn og opføres med en sort træbeklædning, taget bliver med sorte betontagsten.

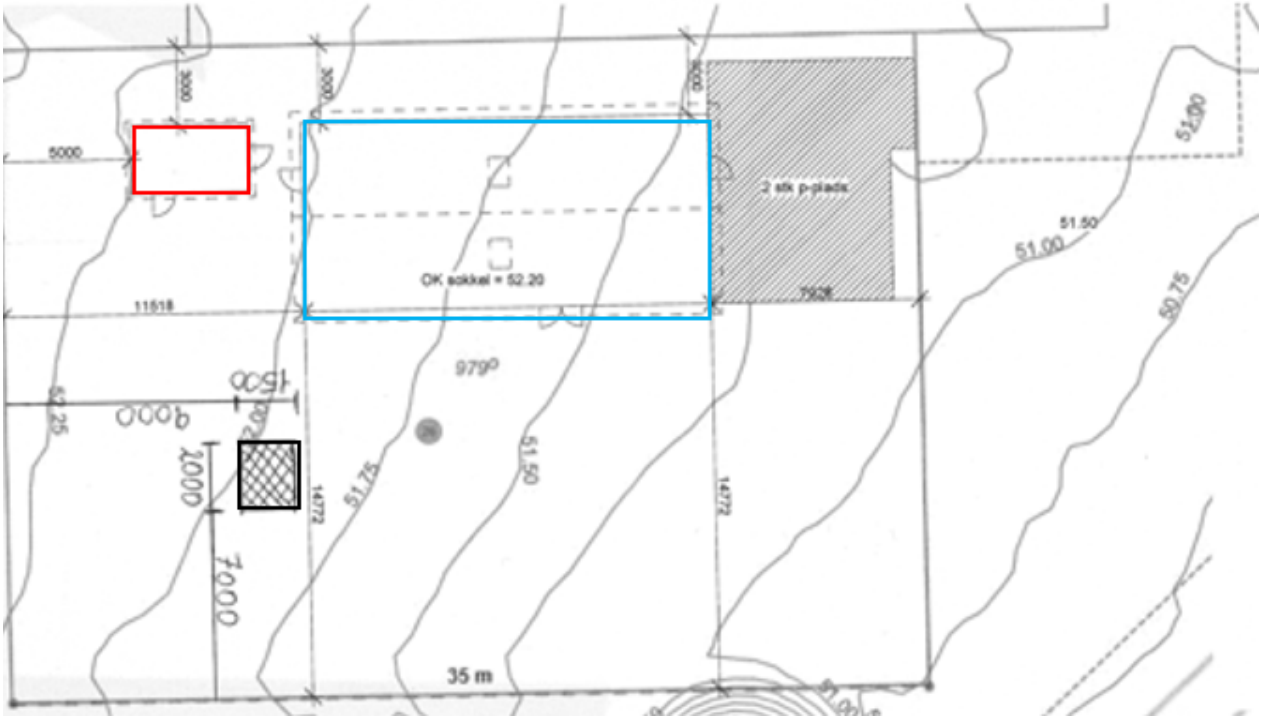
Saunaen med redskabsrummet får en maks. højde på ca. 2,7 m over terræn og opføres med en sort træbeklædning, taget bliver med tagpap.

Sommerhuset samt saunaen med redskabsrummet bliver placeret på ejendommens nordlige del.

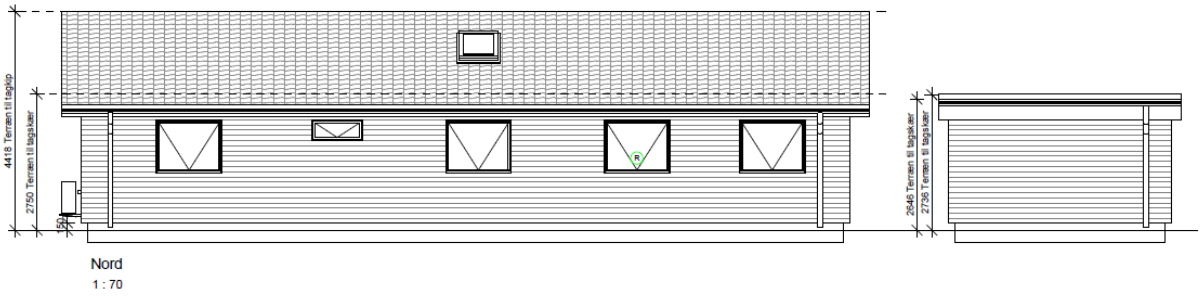
Faskinen som skal bruges til nedsivning af tag- og overfladevand på ejendommen, får en længde på 2 m, en bredde på 1,5 m og placeres i det sydvestlige hjørne af ejendommen og ca. 7 m fra skel mod syd.

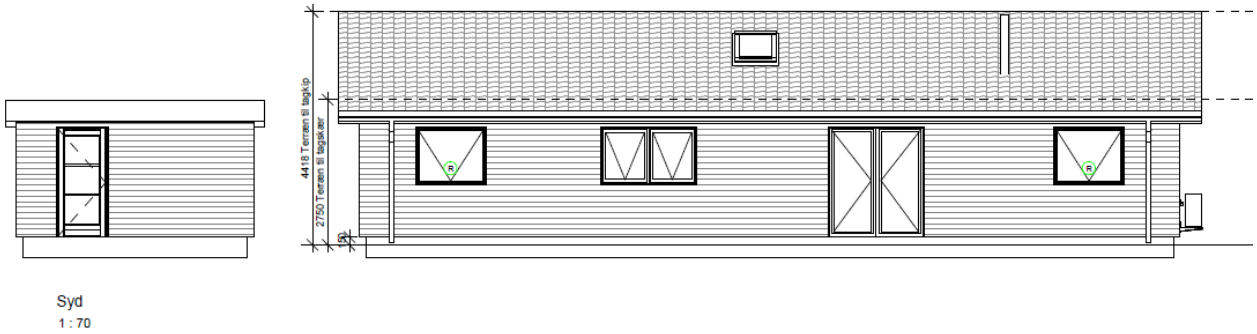
Lyserød cirkel er inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen, og det grå område er fortidsmindet. Rød prik viser den ansøgtes matrikel.

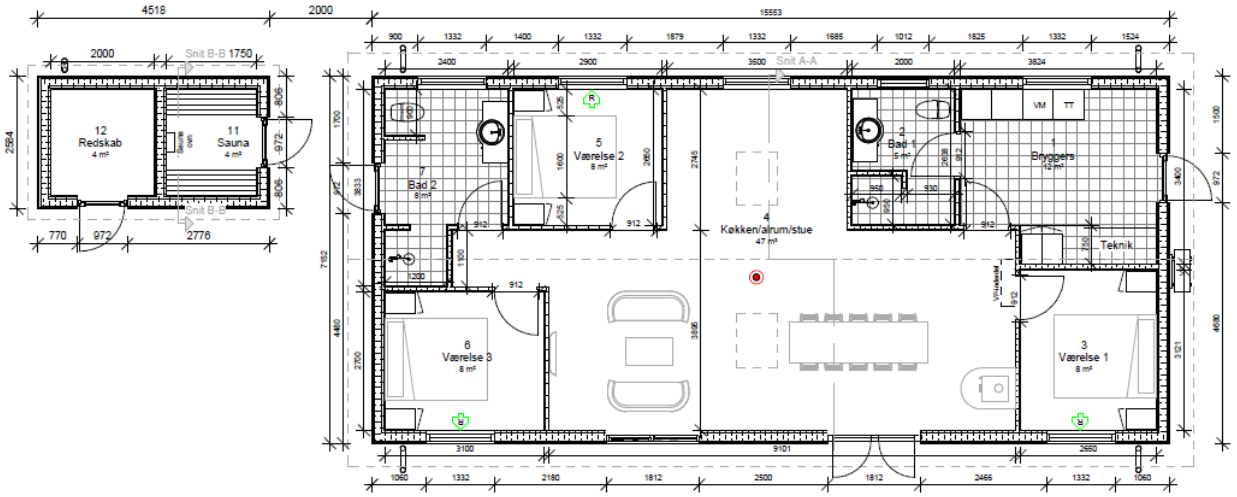
Rød firkant: Sauna og redskabsrum. Blå firkant: Sommerhus. Sort firkant: Faskiner.

Facade af sommerhus og sauna med redskabsrum, nordsiden.

Facade af sommerhus og sauna med redskabsrum, sydsiden.

Grundplan af sommerhus og sauna med redskabsrum.

Begrundelse

Sagens baggrund

Formålet med beskyttelseslinjen er, at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer.
Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabet og indsyn og udsyn fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal de arkæologiske lag i om-

rådet omkring fortidsminderne sikres, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved fredede fortidsminder.

Bestemmelsen er et generelt forbud hvor der ikke må foretages ændring i tilstanden af arealer inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Kommunen kan give dispensation fra bestemmelsen, når det ansøgte ikke ses at være i strid med bestemmelsens formål.

Opførelse af et sommerhus, en sauna med et redskabsrum samt etablere/nedgrave faskine forudsætter, at der meddeles dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Vurdering

Det er følgende fortidsminde der afkaster beskyttelseslinjerne:

Forsvarsanlæg (Del af tysk militæranlæg og Sikringsstilling Nord fra 1. verdenskrig). Et ca. 1,2 m dybt, 6x20 m uregelmæssigt aflangt krater. Anlægget er sprængt og fjernet og der er intet bevaret af den oprindelige militærbunker.

Fortidsmindet er placeret ca. 20 m fra det nye sommerhus og sauna med redskabsrum og ca. 20 m fra hvor faskinen skal etablere. Det er vores vurdering, at sommerhuset og faskinen som er nedgravet i jorden, ikke vil påvirke ind- og udsynet til og fra fortidsmindet, da fortidsmindet er nogle krater (huller i jorden), og dermed ikke er et synligt fortidsminde.

Natura 2000 og bilag IV arter

Vi har vurderet det ansøgte i forhold til Habitatbekendtgørelsen[1]. Det er vores vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv kan påvirke et Natura 2000-områder væsentligt, grundet afstanden på ca. 520 m til nærmeste Natura 2000-område som er et Fuglebeskyttelsesområde " Lindet Skov, Hønning Plantage, Lovrup Skov og Skrøp".

Der er ikke registreret bilag IV-arter på matriklen ved opslag på Danmarks Naturdata. Det ansøgte vil efter vores vurdering ikke medføre beskadigelse eller ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

[1] Bek nr. 1098 af 21. august 2023 – Udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Høring

Udkast til en dispensation har været sendt til udtalelse hos Museum Sønderjylland. Museum Sønderjylland er kommet med følgende:

"Beskrivelse af fortidsmindet
De berørte beskyttede fortidsminder er to kratere fra nu fjernede bunkersanlæg.
Fortidsminde 3906:31 er et ca. 3 m dybt, 12 x 45 m stort krater med uregelmæssige sider og bund.
Krateret har rummet tre forskellige bunkersanlæg: observationsbunker, posteringsrum og maskingeværsbunker.
Fortidsminde 3906:33 er et ca. 1,2 m dybt, 6 x 20 m uregelmæssigt aflangt krater. Krateret har rummet et såkaldt halvdelingsrum af tømmer.
Begge bunkersanlæg indgik i den tyske forsvarslinje Sikringsstilling Nord fra Første Verdenskrig, som løb tværs over Sønderjylland mellem Hoptrup i øst og Skærbæk i vest. Anlæggene blev opført i 1916 og bestod af en hovedforsvarsstilling med to parallelle skyttegravslinjer. Foran dem var anbragt to bælter af pigtråd på 7-9 meters bredde og med samme afstand i mellem, og skyttegravene var for hver ca. 200 meter var forbundet ved hjælp af forbindelsesgrave. I stillingen blev der støbt en række forskellige typer bunkere i armeret beton og et mindre antal udført i tømmer.

Museets vurdering
Sikringsstilling Nord har stor kulturhistorisk fortælleværdi, som beretter om det helt særlige forhold under Første Verdenskrig, hvor Sønderjylland var en del af det tyske kejserrige.
Det er museets vurdering, at det planlagte sommerhus og tilhørende elementer i nogen grad vil forstyrre ind- og udsynet fra det beskyttede anlæg.
Beskyttelsen af de enkelte anlæg er imidlertid først trådt i kraft længe efter området blev inddraget til sommerhusbyggeri, ligesom det bør tages i betragtning, at en del af de anlæg, som blev opført i forbindelse med Sikringsstilling Nord faktisk blev anlagt ganske tæt på eksisterende byggeri for at camouflere bunkerne. Dertil kommer, at der ikke længere er tale om regulære eksisterende anlæg, men kun hullerne efter anlæggene, hvor de oprindeligt stod og som derudover er placeret i skovareal.
Museet har derfor ingen bemærkninger til det ansøgte."

Forhold til anden lovgivning

Denne tilladelse fritager ikke ansøger fra at søge tilladelser/dispensationer der er nødvendige efter anden lovgivning.

Offentliggørelse

Dispensationen offentliggøres på kommunens hjemmeside www.toender.dk. i perioden fra den 27. november 2026 til den 28. december 2026.

Da den ansøgte ligeledes kræver byggetilladelse, kan dispensationen ikke udnyttes før, byggetilladelsen er meddelt, jf. afsnittet "Byggesagsbehandling".

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Byggesagsbehandling

Opførelsen af et sommerhus og en sauna med et redskabsrum kræver ligeledes byggetilladelse. Det fremgår, at der er indsendt ansøgning om byggetilladelse.

Byggesagsbehandlingen påbegyndes efter klagefristens udløb, dog forudsat at afgørelsen ikke påklages.

Lovgrundlag

Dispensationen er givet efter § 65 stk. 2, jf. § 18 stk. 1 i Naturbeskyttelsesloven.

Klage

Afgørelsen kan inden 4 uger fra offentliggørelsen, **senest den 28. december 2026**, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, se vedlagte klagevejledning.

Hvis afgørelsen påklages bliver du orienteret umiddelbart herefter.

Venlig hilsen

Lis Grønbæk Knudsen
Landzonesagsbehandler

Plan, Land- og Byudvikling
Wegners Plads 2
6270 Tønder
toender.dk

Kopi til:

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, planer@msj.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Tønder afdeling, dntoender-sager@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk

Friluftsrådet, toender@friluftsraadet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling, lokalraad@friluftsraadet.dk

Klagevejledning

Lov om naturbeskyttelse

Afgørelser truffet efter Lov om naturbeskyttelse §§ 3, 4, 16, 17, 18 og 19, jf. § 65, kan i medfør af § 78 påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet af:

1. adressaten for afgørelsen
2. ejeren af den ejendom, som afgørelsen berører
3. offentlige myndigheder
4. en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
5. lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
6. landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
7. landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Frist for at indgive klage

Klage skal være indgivet inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen.

Hvordan klager man

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevnenes-hus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager skal du betale et gebyr på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagegebyret opkræves af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales inden for en af Miljø- og Fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Fritagelse fra krav om at bruge Klageportalen

I særlige tilfælde kan en borger fritages for at klage via Klageportalen. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse, er f.eks. borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. Ligeledes borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser eller borgere med sprogvanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller nævnet ikke konkret vurderes at være en egnet løsning. Der kan således foreligge særlige forhold for nogle borgere fra de nævnte grupper, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet, der afgør, om en borger kan fritages.

Virkning af at der klages

Hvis der klages rettidigt har klagen opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen ikke må udnyttes, før klagen er afgjort, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Indbringelse for domstolene

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter, at nævnets afgørelse er meddelt. Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme andet.